

CRAM heeft lef en beheersing

Muziek CRAM

► Inventiviteit van Corrie van Binsbergen komt bij gelegenheidsband subliem uit de verf.

GRONINGEN Eind 2005 reisden drie groepen uit Nederland af naar Marokko om de viering van 400 jaar culturele betrekkingen tussen beide landen af te sluiten. Tijdens een speciale editie van het festival *Rencontres Musicales de Rabat* speelden zij samen met muzikanten uit Marokko.

Voor CRAM, het voor de gelegenheid samengestelde kwartet van Corrie van Binsbergen, was die samenwerking een grotere uitdaging dan voor de collega's van het Yuri Honing Trio, die met *Oriënt Express* al eerder uitstapjes richting het Midden-Oosten hadden gemaakt, of voor de mannen van

Fra Fra Sound, die waren gekopeld aan muzikaal wereldburger Madjid Bekkas. CRAM moest het doen met de buiten Marokko vrijwel onbekende zangeres Touria Hadraoui, vertolkster van de Arabo-Andalusische volksmuziek.

Toen lukte het Van Binsbergen en haar band al heel aardig om de subtiele stembuigingen van Hadraoui van een fantasievol klankdecor te voorzien, maar nu, aan het einde van een korte gezamenlijke tournee, wordt pas echt duidelijk wat de combinatie vermag. Nadat CRAM de zaal van het Groningse Grand Theatre had voorverwarmd met enkele stukken van de nieuwe cd *For a dog*, trad Touria Hadraoui aan voor een korte set. De Arabische luitklanken die Van Binsbergen uit haar kunststof 'damesgitaar' toverde, suggereerden al meteen golvend woestijnzand; voor Hadraoui aanleiding om een lofzang aan Allah in te zetten. Aanzwellende roffels uit de troms van Arend Niks intensiveerden het

drama, hoewel je van het gezicht van de zangeres soms een lichte verwarring kon aflezen over al die vreemde akkoorden en dissonanten die achter haar op het podium werden uitgebreed. Van een zangeres met zo'n beperkt idioom kan niet worden verwacht dat ze als gelijkwaardige partner in dialoog

Hadraoui gaf zich vol vertrouwen over aan het viertal muzikanten

treedt met doorgewinterde vrijdenkers als Van Binsbergen en haar companen, maar dankzij de inmiddels gesmede vriendschap kon zij zich vol vertrouwen overgeven aan het vaardige viertal.

CRAM zelf is in dezelfde drie jaar uitgegroeid tot een van de leukste bandjes die Nederland rijk is. De inventiviteit van Van Binsbergen als componiste – met haar subtie-

le, vaak humoristische verwijzingen naar alles wat muzikaal los en vast zit – komt bij deze groep subliem uit de verf, dankzij de zeldzame combinatie van lef, intuïtie en perfecte beheersing.

Maghreb Jazz, de groep van gitarist Jan Wouter Oostenrijk, had het beslist makkelijker gehad als zij de avond hadden mogen openen. Maar als hekkensluiser stak hun cross-over van westerse jazz en rock met Noord-Afrikaanse raï en gnawa helaas flets af tegen het indrukwekkende optreden van CRAM met Touria Hadraoui. Gaandeweg hun concert waren er zeker enerverende momenten, maar de eerste indruk van wat vlakke, Level 42-achtige funk met te krampachtige zang en een sierstrip van Marokkaanse percussie kon toen al niet meer worden weggenomen.

Ton Maas

CRAM met Touria Hadraoui en Maghreb Jazz. 30 december, Grand Theatre, Groningen.